

Mīlestības vēstules

Es tev stāstīšu par jauko rozes pumpuriņu, kas vienmēr pilns ar rīta rasu.

Un par pirmo rīta vēju zaļajā ābeļu dārzā.

Es tev stāstīšu par zvaigznes karsto pieskārienu un to, cik cieši var apskaut un iekrist Piena Ceļa paralēlē.

Vēl tev stāstīšu par vientuļo kraukļa spalvu un jūras bezgalīgo mīlestību uz oleandru. To var saklausīt kaislīgajos viļņu čukstos algēm apaugušajam akmeņim tieši pusnaktī. Un, ja labi ieklausās, var dzirdēt skaistumu Dieva pasauli slavējam...

Es tev stāstīšu par asinssarkanajām akācijām un Pelnušķītes ikdienas dzīvi... Tu redzēsi, viss ir vienkāršāk par vienkāršu. Ja vien tajā ieklausās.

Tūkstošiem dažādu mīlestību pazūd visumā.

Tūkstošiem balsu mums riņķī un apkārt.

Tūkstošiem stāstu vēl izstāstāmu. Bet es... Izstāstīšu.

Garās rudens naktīs, ziemas spelgoņā...

Pavasara ziedoni un vasaras karstumā...

Būšu tepat blakus. Tev pie auss. Un viegli un klu-

sītīnām – pastāstīšu mūsu dzīves labākos mirklus.

Tikai klusē.

Paklausies...

Un tu visu pasauli redzēsi un sapratīsi...

Kā pēc kaiju sauciena dzima jūra...

Atstājuši kaucošās mašīnas riepas pagātnē, iekāpām ilgu pilnajā liedagā kopā.

Es tev nezvanīju, bet tu saprati tāpat. Pagriezī stūri pretējā virzienā un brauci... Tagad esam šeit – vietā, kur sākas bezgalība un beidzas zināms gals.

Vejš aizpūta atlikušās domas, ļaudams varu nerātņajiem viļņu bērniem.

Pieķēros pie tavas rokas, ļāvu tam sarunāties manos matos, gaidot atbildi no tavējiem.

Smiltis padevīgi pašķīrās un pēdas apmīloja vientuļajā malā izskalotās jūraszāles.

Gājām. Bet, lai būtu vēl labāk, – klusējām. Dīvai-

na sakritība, ka šajā vietā pazaudēju savu sirdi.

Divaini redzēt tevi sev blakus, jo viszinis laiks mē-tāja mūs pa dzīvi kā spēļu kauliņus – šur, tur, nekur... Man krita laimīgā loze – pacēlu kārti, un pretī smaidīji tu – gluži kā tagad, šajā pastaigā gar pašu kras-tu.

Redzi? Brīnumi notiek, kaut daudzreiz neizvēlamies dalīties tajos – kā labāk, to izlemj liktenis.

Tomēr, ja šīs sajūtas tiks publiskā veidā ierāmē-tas, jāatzīst, ka tikai mums abiem šis mirklis ir un pa-likis svēts. Un tagad, pieglaizoties tev šajā vienkārši skaistajā marīnas gleznā, varu apgalvot – nekad, nekad nebūšu laimīgāka.

Kaijas šo acumirkli nolaupīja un izkliedza pār jū-ras plašumiem. Klusu... Tā šalc...

Aizveru acis, skaitot laimes sekundes – esmu šeit un tagad ar tevi – varbūt rīt šajā ruletē tā neveiksies. Lai arī kā, milu jūs...

Tevi un Jūru.

IEVA ANDREJAUSKA

NOTIKUMI

21. februārī plkst.18.00 Mazsalacas pilsētas kultūras centrā koncerts **PUISĪTS, MANI CERĒ-DAMS...**

Koncertā piedalās:

* Kauguru pagasta vidējās paaudzes deju kolektīvs «Mūri», jauniešu deju kolektīvs «Trinišis», vadītāja Iluta Uškāne

* Kocēnu pagasta vidējās paaudzes deju kolektīvs «Savieši», vadītāja Ilona Migla

* «Vindas» jauniešu deju kolektīvs «Liesmiņa», vadītāja Liāna Ozoliņa

* Straupes kultūras nama jauniešu deju kolektīvs «Idumeja», vadītāja Ginta Berķe

* Rencēnu kultūras nama vidējās paaudzes deju kolektīvs, vadītāja Daiga Kina

* Mazsalacas kultūras centra jauniešu deju kolektīvs «Velniņi», vadītāja Ilona Migla

* Mazsalacas kultūras centra vidējās paaudzes deju kolektīvs «Skaņaiskalns», vadītāja Iveta Kļaviņa

Līdz februāra beigām Mazsalacas pilsētas bibliotēkā apskatāma gaisabalonu foto izstāde «Pastaiga debesīs».

Nenovērtēta iespēja

LINA AUDUMI. Biruta Kuševska ar gataviem darbiem.

Ikviens mazsalacietis zina, ko kādreiz pil-sētai nozīmējusi lina fabrika – šī sarkaniem ķieģeļiem celtā, plašā būve, kas, spoguļojoties Salacas ūdeņos, sevī joprojām glabā nenovērtējamu potenciālu Mazsalacas attīstī-bai.

Un nav jau tā, ka lina fabrikas sirds apstāju-sies pavisam – joprojām tā klusi pukst, pateicoties SIA «Lane lini» Birutas Kuševskas un viņas palīgu uzņēmībai.

Kā viss sākās

Biruta ar lina fabriku bijušas pazīstamas jau sen. Tā bija viņas pirmā darbavieta 1979. gadā, kad viņa pēc mācībām Rīgā ar virsējās trikotāžas šuvējas diplomu kabatā atgriezās Mazsalacā.

Sākumā lina fabrikā viņa šuvusi maisus, vēlāk strādājusi fabrikas kantorī, bet tad dzīves gai-tas aizvedušas uz Valmieru. Kad Biruta 1985. ga-dā atgriezās Mazsalacā, lina fabrikā jau bija ie-stājies klusums.

Uzņēmums «Lane lini» vecajā fabrikā sāka darboties pirms pieciem gadiem, kad tā īpašnieks bija Eleass Freimanis. Drīz vien notika īpašnieku maiņa – to nopirka Māris Gulbis. Fabrikas līdz-īpašniece bija arī Katrīna Judēviča, taču nu atkal M. Gulbis ir palicis vienīgais īpašnieks. Šūšanas ceļa vadītāja Mazsalacā ir Biruta Kuševska, SIA «Lane lini» izpilddirektors – Ilgonis Čākurs, bet Harijs Jēkabsons uzņēmumā ir labais gariņš teh-niskas dabas jautājumos – viņš atbild par visu, sākot no lampiņas ieskrūvēšanas līdz pat fabri-kas noliktavas ēkas jumta nomainīšanai, kurināšanai paša izveidotā katlumājā, zāles pļaušanai vasarā un citiem tehniskiem darbiņiem. Harijs pats ar savu padomu piemērojis fabrikas noliktavas tel-pu austuves vajadzībām, betonējis grīdu, balsi-nājis sienas utt. Blakus telpā iecerēts neliels mu-zejs par lina fabrikas garo un bagāto vēsturi.

Ciku caku caku...

Biruta:

— Ražošanu sākām ar bērnu drēbju šūšanu,

un mums bija sešas šuvējas. Tagad gan diemžēl esam palikušas vien divas, trīs no mūsu meite-nēm atvēra filiāli Ramatā un tagad šuj tur. Mūsu uzņēmums ražo firmai «Zalekua Latvia» bērnu apģērbus – kleitiņas, bikses un citas lietas. Mums no starpnieku firmas Olainē atnāk jau sa-griezts audums un paraudzīnš, kā tam visam jā-izskatās, un mēs šujam kopā. Brīžiem sanāk pat krietni palauzīt galvu – no kura gala tam visam ķerties klāt?

Apģērbi pārsvarā tiek ražoti eksportam uz So-miju, Latvijā apģērbus ar firmas zīmi «Zalekua» varot nopirkt vien «Seppälä» veikalā.

Izaust kaut portretu

Pirms pusotra gada ar Katrīnas Judēvičas ini-ciatīvu tika iegādātas stelles. Tad arī uzņēmumam sākās otrā elpa, jo nu bija iespēja aust lina audumu – galdautiem, galda celiņiem, mazākām sedziņām, lina dvieļiem, spilvenu pārvalkiem – iespēju tik daudz! Pati Biruta bijusi spiesta arī ie-mācīties moderno stelli darbības principus. Tur viss notiek datorizēti – ievada vajadzīgo failu ar auduma rakstu un zīmējumu, pavediena biezu-mu, auduma bļīvumu un citām norādēm, un stel-les pašas itin raiti paveic pārējo darbiņu. Astoņu stundu laikā varot noaust ap 40 m auduma, ja nepārtrūkst diegi un neatgadās citas ķibeles, – pat vairāk.

Biruta stāsta, ka pie stellēm strādājot varot pat aizmigt, jo jāizpilda vien pārraudzītāja funkci-ja. Ja kas atgadās, stelles pašas apstājas, un uz displeja tiek norādīts, kur un kāda ir konkrētā problēma. Un cik daudz iespēju slēpjot modernā aušanas iekārtā! Varot pat savu portretu izaust – vajadzīga tik bilde elektroniskā veidā – nepieciešamie iestādījumi. Vasarā pirms Dziesmu svētkiem tautas deju ansamblim «Dancis» uz šīm stellēm vienā naktī tapis Dziesmu svētku ka-rogs. Parasti gan auduma rakstus izdomā dizai-neris Māris Maņins no Rīgas.

Lina diegi nākot no Lietuvas un Beļģijas, bet produkcijas realizācija pagaidām ir sāpīgs jautā-

jums. Latvijas veikalos lina izstrādājumi tiek pir-kti lēni, jo tie ir samērā dārgi. Pašlaik austo pro-dukciju var nopirkt tikai divos Rīgas veikalos.

Pateicoties Katrīnai Judēvičiai, kāda viņai pa-zīstama dizainere Zviedrijā izstrādājusi speciālu rakstu aužamajai lina produkcijai, līdz uz Zvied-riju aizceļojis arī lina auduma paraugs ar cerību, ka zviedru tautai produkcija iepatiksies. Uzņēmuma menedžerei notiek sarunas arī ar Vācijas tir-gu par produkcijas realizāciju.

Kvalitāte ir svarīgākais

Biruta:

— Dzīvoju ar domu, ka viss notiks. Dzīvē lai-kam tomēr ir tā, ka labs nāk ar gaidīšanu. Brīžiem jau gan nolaižas rokas – nu kur lai realizē izaus-to, ja pat Vācijā viss pilns ar Ķīnas produkciju, kas ir stipri vien lētāka? Bet iespēju būtu tik daudz, un izaustais ir patiešām laba un kvalitatī-va manta!

Saistībā ar Mazsalacu SIA «Lane lini» ir vēlme sadarboties ar Skaņākalna parku, ražojot viņiem suvenīrus, tomēr, vai tā notiks, rādīs laiks.

Bet kā tad ar darbaspēku?

— Pašlaik, kad nav noieta lina produkcijai, arī strādājošo tik daudz nevajag. Ir man padomā vēl pāris darbinieču, kas būtu jāapmāca, varētu strādāt. Tomēr kaut ko nopelnīt te var tikai ar ļoti pacietīgu un saprātīgu darbu, un peļņa atkarīga no pašas šuvējas produktivitātes. Šūšana prasa ļoti akurātu un precīzu darbu – brāķu te nedrīkst būt! Sākumā arī mums bija problēmas ar kvalitā-ti, bet nu, paldies Dievam, jau trešo gadu šādu problēmu nav bijis. Šis nav tik viegls darbiņš kā kartupeļu maisu šūšana, te ir jābūt ieinteresētam darbā, jādoma līdz ar galvu. Ir bijuši pat gadīju-mi, kad sašuj kleitu un, ja pamana kaut vissīkā-ko kļūdiņu, viss atkal jāārda laukā. Bet kvalitātei ir jābūt! — saka Biruta, optimistiski smaidīda-ma.

Tā vienā no mazākajiem, bet izaugsmes ziņā daudzsološākajiem uzņēmumiem Mazsalacā.

NOTIKUMS

28. februārī Skaņākalna parkā «Mazsalacas apļi» un Valmieras rajona čempionāts distanču slē-

pošanā. Reģistrēšanās Mazsalacas vidusskolā no plkst.10.00, starts plkst.11.00.

Slimnīca Mazsalacā pastāvēs

Sakarā ar situāciju valstī, kad valdībā spriests par 13 mazo slimnīcu iespējamo pārveidi uz veselības aprūpes centriem, joprojām daļai Mazsalacas iedzīvotāju ir pamats raižiem, vai arī slimnīca Mazsalacā nav šajā «melnajā» sarakstā.

Atbild O. Beķeris:

— Valsts šobrīd uzskata, ka mazās slimnīcas jāpārveido par sociālajiem centriem un jāsniedz iedzīvotājiem ambulatorie pakalpojumi tikai rajona centros. Ja mēs būtu šajā slimnīcu sarakstā, tas attiektos arī uz mums, bet ar lielu prieku varu

mazsalaciešiem apliecināt, ka šo 13 likvidējamo slimnīcu sarakstā Mazsalacas nav. Tas tāpēc, ka mēs Latvijā esam tomēr viena no jaunākajām slimnīcām un piedāvājam šo paliatīvās aprūpes pakalpojumu, kas dod mums zināmus plusus.

Domājot par slimnīcas turpmāko nākotni, griebtu iedzīvotājus īpaši mudināt izmantot tos slimnīcas pakalpojumus, ko viņi var saņemt uz vietas šeit pat Mazsalacā, neskatoties uz to, ka kādreiz liekas, — citur speciālisti ir labāki. Līdz ar to Mazsalacas slimnīca spēš labāk pastāvēt un likvidēšanas draudi nebūs tik lieli.

Grāmata, kas sajūsmina

Bijušās mazsalacietes Sanitas Reinsones sastādītā grāmata «Ādama stāsts» pretendē uz visai unikāla materiāla statusu starp līdz šim savāktā folkloras mantojuma pērlēm latviešu literatūrā.

«Ādama stāsts» ir Mazsalacas apvidus zemnieka Ādama Purmaļa (1846. — 1917.) autobiogrāfijas pirmpublicējums. Savā dzīvesstāstā, ko līdz pat mūsdienām rokrakstā glabājuši viņa pēcteči, Ā. Purmalis savdabīgi raksturo arī tā laika lauku cilvēku ieradumus, sabiedriskās attiecības un ģimenes tradīcijas.

Publicējums šobrīd ir plašākais un izsmeļošākais zināmais materiāls par precību un meitās iešanas tradīcijām Ziemeļvidzemē 19. gs. otrajā pusē.

Dzīvas grāmata

Sanita Reinsona stāsta, ka manuskriptam uz pēdām viņa uzgājusi gluži nejauši.

— 2000. gadā, kad studēju 1. kursā, vasarā kopā ar draudzeni Lindu atbraucām uz Mazsalacu vākt folkloru. Nejaušā kārtā abas iepazinām Bertu Baumu, Mazsalacas pusē izslavētu audēju. Berta par aušanu gan mums neko daudz nestāstīja, toties ļoti smalki un detalizēti aprakstīja, kā viņas vecaistēvs dzīvojis. Loģiski, mums radās interese — kā viņa tik smalki to visu var zināt, ja, paskaitot pēc gadiem, Berta savu vectēvu tā īsti nemaz neatceras? Tā nu atklājās, ka vecaistēvs savā laikā ir uzrakstījis grāmatu par savu dzīvi. Tānī brīdī grāmatas oriģinālu nebija iespējams sameklēt, bet Berta Bauma bija šo grāmatu pārrakstījusi. Tā pārrakstīto grāmatu kopējām un vēlreiz pārrakstījām uz datora. Ar to arī mūsu folkloras prakse bija pabeigta un materiāls iesniegts Latviešu folkloras krātuvē (kur tas arī pašlaik glabājas).

Taču gadījās, ka pēc četriem gadiem pati sāku strādāt folkloras krātuvē, un tad nu šis kādreizējais darbs atkal aktualizējās. Pēc ilgas un garas meklēšanas caur radu radiem Purmaļu dzimtā manuskripts laimīgā kārtā atradās Rīgā pie Mirzdas Purmales, Ādama jaunākā brāļa mazmeitas.

Kad apmēram 400 lappušu biezo burtņīcu pārādījū latviešu rokrakstu pētniekam Aleksejam Apinim, viņš atzina, ka Purmaļa manuskripts ir ļoti vērtīgs atradums, jo līdz šim nav zināms tik apjomīgs 19. gadsimtā dzimuša neizglītota zemnieka sarakstīts laicīga saturs darbs.

Tā nu 2006. gadā sākās rūpīga gatavošanās grāmatai. Cītīgi apmeklēja Ādama radniekus, vietas, kur stāsts risinājies, iepazīnu šo dzimtu, intervēju vecākos dzimtas cilvēkus un ievācu citu nodēriņu informāciju.

Ādams pats

Ādams, dzimis 19. gs vidū, dzīvojis mūsdienā Ramatas pagasta Muceniekā, gandrīz pie pašas Igaunijas robežas, ir bijis vienkāršs zemnieks. Viņam nebija palaimējies tikt daudz skolotam — dažādu slimību dēļ jaunībā. Toties mūža nogalē viņš bija ļoti pievērsies lasīšanai — pasūtījis avīzes, no avīzēm izrakstījis dažādus stāstiņus, devīs to lasīt apkārtējiem. Ādams pārrakstījis arī dažādus līgumus, tā pelnot sev iztiku.

Ādams ir bijis liecinieks dažādiem svarīgiem vēstures posmiem šaipusē — latviešu skolu dibināšanai, māju iepirkšanai no barona, Mazsalacas miesta izveidei, uzvārdu došanai u.c. notikumiem, kurus viņš arī piemin savā grāmatā, bet apmēram 2/3 no grāmatas aizņem viņa meitās iešanas un precēšanās apraksti.

Grāmata ir unikāla ar to, ka tajā saglabāts īpatnējais, 19. gs. raksturīgais izteiksmes stils, nepārveidojot to mūsdienā literārajā valodā, un tāpēc vien ir aizraujoši to lasīt. Kā izsakās pati autore, sulīgie ģermānismi tur ir atstāti diezgan slāni, tāpat interesanti iepazīties ar Mazsalacas puses izloksni un vietvārdiem, bieži vien jau sen aizmirstiem un mūsdienās nelietotiem. Šī iemesla dēļ grāmatas beigās atrodas īpatnējo vārdu vārdnīca, kas ļauj atsauzināt vai no jauna atgūt kādu no agrāk lietotajiem vecvārdiem.

Lasot «Ādama stāstu», pazūd laiks. Un uz brīdi tu atkal stāvi 19. gadsimtā, austiem lindrakiem vai vadmalas biksēm kājās un veido to nākotni, kādu bija lemts uzzināt tikai šo vīru un sievu bērniem un bērnbērniem — mums.

Mazsalacas skolēni pasaules ūdeņos

No kreisās: Lauris Balodis, Lelde Ančevska, Alise Jātniece, Monta Stepanova, Ineta Martinsone, Gunta Jēkabsons.

Noslēgusies pirmā Mazsalacas vidusskolas skolēnu vizīte Comenius projekta *we Care we Learn we Do* ietvaros. Janvāra beigās Somijas pilsētā Kalajoki, netālu no Polārā loka, Latviju un mūsu skolu šoreiz pārstāvēja 9.b klases skolēni Alise Jātniece un Lauris Balodis, kā arī 10. klases skolnieces Lelde Ančevska un Monta Stepanova. Kopā ar jauniešiem vizītē devās skolotājas Gunta Jēkabsons un Ineta Martinsone.

Skolēni Somijā dzīvoja ģimenēs, kas rūpējās un izrādīja patiesu viesmīlību. Tādējādi katrs no jauniešiem varēja izjust somu ikdienu, tradīcijas, intereses un izbaudīt ziemeļnieku kulinārijas brīnumus. Protams, neiztrūkstošā bija sauna, ko caurmērā somi katru nedēļu izbauda vismaz divas reizes.

Kalajoki pilsētā satikās 14 — 16 gadus veci skolēni no sešām projektā iesaistītajām valstīm: Somijas, Zviedrijas, Francijas, Itālijas, Kipras un Latvijas. Katrai valstij iepriekš bija jāpasagatavo mājas darbs — pēc vienotiem kritērijiem jāizpēta krāna ūdens kvalitāte, jānoskaidro ūdens patēriņš mājāsaimniecībā, kā arī ūdens izmaksas. Šis pētījums bija jāprezentē PowerPoint prezentācijā. Otrs mājas darbs bija filma par savu pilsētu, skolu un projekta dalībniekiem. Jāatzīst, ka Latvijas komanda bija priekšzīmīgi tikusi galā ar mājas darbu. Liels paldies par atbalstu un palīdzību jāsakā skolotājām Feļai Ālmanei, Valdai Siņicīnai, Līlijai Gūtmanei, direktorei Inesei Bērziņai, mūsu skolas absolventam Mārim Darbonim un visiem, kas neliedza padomu un atbalstīja gan ar padomu, gan uzmundrinošu vārdu. Darba tiešām bija daudz.

Vizītes pirmajā dienā jaunieši darbojās jauktās komandās un kā īsti ķīmijas eksperti pētīja dažādus ūdens paraugus. Arī mums no Latvijas bija jā-

atved jūras ūdens uz Somiju. Pētījumā tika secināts, ka mūsu jūras ūdens ir netīrs. Interesanti bija uzzināt par stāvokli citās valstīs. Liels pārsteigums pārējo valstu pārstāvjiem bija akas un spaņi, ko vēl aizvien izmantojam. Citur tā ir sen aizmirsta pagātne.

Otrā diena bija veltīta ledus skulptūru veidošanai. Darbā iesaistījās gan skolēni, gan skolotāji. Strādājām jauktās komandās. Katrai komandai no 2 m augsta un 1 m plata ledus gabala bija jāizveido skulptūra, iepriekš komandā vienojoties. Darbs risinājās visu dienu. Izmantojām visdažādākos instrumentus — zāģus, kaltus, rīves u.c. Rezultāts bija iespaidīgs — Pizas tornis, Eifeļa tornis, saldējums konusā, cilvēks, sniegavīrs. Pats galvenais — vienošanās kopīgā valodā un idejā tik dažādu valstu pārstāvjiem. Daži no viņiem sniegu baudīja pirmoreiz mūžā.

Trešajā vizītes dienā bijām aicināti uz Kalajoki pilsētas domi, kur tieši tobrīd tika atklāta skolas vizuālās mākslas darbu izstāde. Tikām ļoti laipni uzņemti un aicināti atkal apciemot šo skaisto Somijas pusi. Pēc vizītes domē tālāk mūsu ceļš veda uz pilsētu Oulu, no kurienes arī pilni gaišiem un skaistiem iespaidiem devāmies Rīgas virzienā.

Kopumā, izvērtējot mūsu devumu un guvumu šajā projekta posmā, jāatzīst, ka mūsu skolēni ir augstā līmenī un pārliecinoši pierāda sevi pasaules ūdeņos — labas zināšanas, atbildības sajūta, laba angļu valoda, draudzīgums, pieklājība un rožināte — šķipsniņa latviskā kautrīguma.

Nākamais projekta etaps ir saistīts ar pētījumu par vides faktoru ietekmi uz kultūras pieminekļiem katrā valstī. Ar šo pētījumu aprīlī dosimies uz Itāliju, bet līdz tam veicams gana darbs.

INETA MARTINSONE

Vizuālās mākslas skolotāji Mazsalacā

Dzestrā 20. janvāra rītā, kad visapkārt bija balts un piesnidzis kā pasakā, Mazsalacas vidusskolas muižas ēkā pulcējās rajona vizuālās mākslas skolotāji. Mūsu skolai tie bija īsti svētki, cieņīņus visvairāk gaidīja mazie pils iemītnieki — pirmo četru klašu skolēni. Lai arī paši semināra laikā cītīgi lasīja, rakstīja, dziedāja un rēķināja, tā arī cieņīņus vaigā nesastopot, bērni, cītīgi zīmējot un gleznojot, bija parūpējušies, lai viņu mākslas darbi precētu katru viesi. Skolas 4. stāvs bi-

ja pārvērties par mazu izstāžu zāli.

Rajona vizuālās mākslas pedagogi iepazinās ar šī priekšmeta apguvi mūsu skolā un daļiņās pieredzē. Vēlāk viesi devās uz pilsētas muzeju un mākslas skolu. Kaut arī paši allaž neesam ar sevi mierā un vēlamies, lai būtu labāk, bija patīkami no rajona kolēģiem dzirdēt vārdus: pie jums te kā tādā mazā paradīzē!

INETA MARTINSONE,
vizuālās mākslas skolotāja

«MAZSALACIETIS» JAUTĀ

Kādas ražošanas nozares vajadzētu attīstīt Mazsalacā?

Velta:

— To fabriku (*linu fabriku* — red.) vajadzēja līdz galam pabeigt. Iesākts ir, bet vēl neviens nezina, kas tur notiks.

Sergejs:

— Domāju, ka vajadzētu *izsist* kaut ko linu fabrikai, un, ko noteikti — piena kombināta ceļu dabūt atpakaļ. Kad bija piena kombināts, lauksaimniekiem bija labāk — piens nebija nekur jāved, mums bija labāk, jo tas veikalos bija lētāks. Vēl par katru cenu vajadzētu noturēt bērnu dārzu un īpaši slimnīcu — cik vien mēs ilgi to spējam.

Viktors:

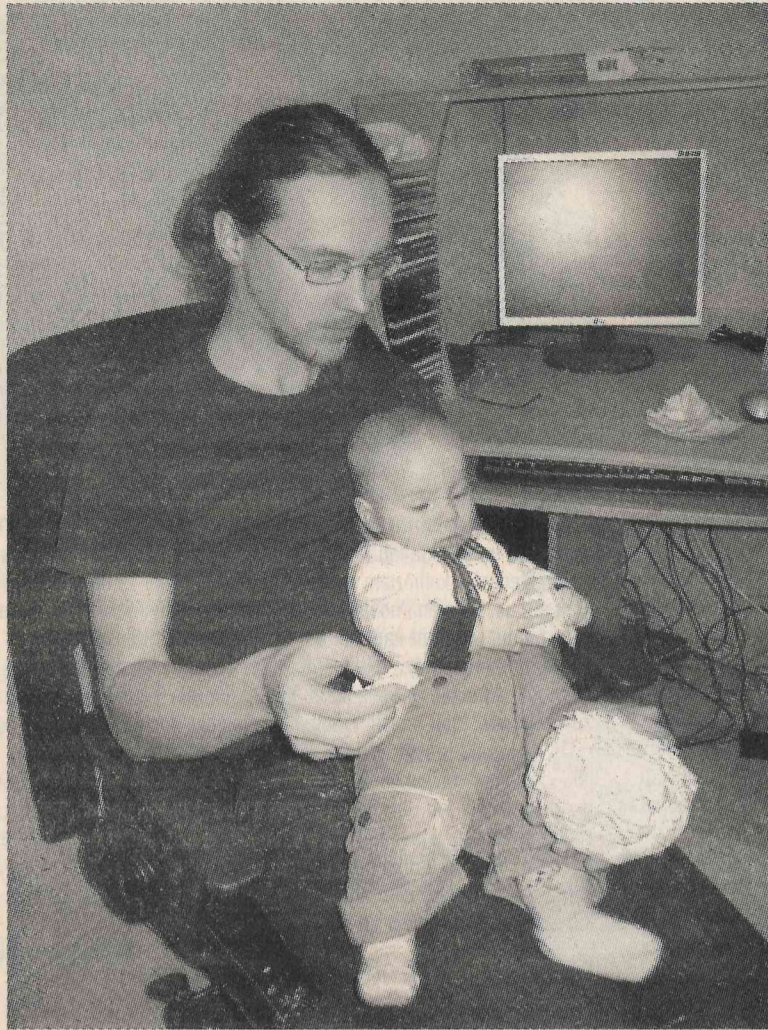
— Zivju ceļu vajadzētu uzlabot — lai vismaz izmaksā algas, jo tās nav maksātas jau trīs mēnešus. Un kas tad ar to linu fabriku? Tie, tā teikt, tur tikai *utojas*. Vajadzētu tur kaut ko plašāk pasākt, lai ir kur cilvēkiem strādāt.

Baiba un Aleksandra:

— Tā, padomāsim. Drēbju veikals ir, pārtikas veikali ir, nav, piemēram, mēbeļu ražošanas vai arī vienkārši šādas tirdzniecības vietas. Pietīktu arī ar lietotām mēbeļiem, jo jaunas jau te nepirktu — nav cilvēkiem tādu iespēju. Pati arī neatteiktos nopirkt, lai nav speciāli jābrauc uz Valmieru un jāmeklē tur.

Visuma pētnieks

AIVIS MEIJERS AR DĒLIŅU JĒKABU.

Aivis Meijers savu aktīvo darbību Visuma pētniecībā sāka jau vidusskolas laikā. Ko Aivis dara tagad un kā viņa fizikas eksperimenti eleganti pārvēršas šovā?

Aivis Meijers:

— Mana pamatdarba vieta ir Rīgā, strādāju Zemes mākslīgo pavadoņu lāzerlokācijā. Vienkāršos vārdos — tur tiek mērīti attālumi līdz Zemes mākslīgajiem pavadoņiem no dažādām pasaules vietām, ieskaitot Latviju, un tādējādi tiek precizētas pavadoņu orbītas. Pavadoņi ir dažādi un paredzēti dažādiem mērķiem. Piemēram, Amerikas kontinents no Eirāzijas attālinās par centimetru gadā, un tas tika noteikts, tieši mērot attālumus līdz pavadoņiem no abiem kontinentiem vienlaikus, bet tas ir tikai viens piemērs. Pavadoņu orbītas pastāvīgi nedaudz mainās, tās ietekmē paisumi un bēgumi, okeānu straumes utt., un mēs visas šīs lietas pētām. Ievērojami ir arī tas, ka otras tādās pašreiz darbojošās lāzerlokācijas stacijas Ziemeļeiropā nav.

— No šī darba brīvajā laikā rādu pa-

ša izveidotus fizikas eksperimentus un trikus ar gaismām. Tā ir lieliska izklaidēšanas pasākumiem — pilsētu svētkiem, jubilejām, dārza svētkiem, koncertiem, reklāmas kampaņām, viesu un darbinieku izklaidēm. Protams, īpaši vērtīgi šie eksperimenti ir mācību iestādēm — skolām, augstskolām, pieaugušo tālākizglītības centriem utt.

Aivija sieva Gunta ir lietuviešu valodas eksperte. Aivis bilst: gan es, gan sieva darām lietas, ar kurām Latvijā reti kurš nodarbojas, tāpēc abiem kopā ir interesanti.

Neapšaubāmi interesanti ir arī viņu septiņus mēnešus vecajam Jēkabim, jo tētis šad un tad, ņemot talkā fizikas eksperimentus ar gaismu, uzmeistaro ko tādu, kas aizrauj pat mazu zīdaiņu — piemēram, pa griestiem *peldošas* mazas zvaigzņītes.

Atmiņas par Mazsalacas laiku

Aivis ir mācījies Mazsalacas vidusskolā.

— Labās atmiņas pārsvarā saistās

ar dabu — peldēšanos, braukšanu ar laivām un velosipēdiem. Patīk arī sēņot. Pierīgā dzīvojot, šīs aktivitātes nedaudz piemirsušās, bet gan jau reiz tām pievērsīšos atkal. Mazsalaca būtu klusa un jauka pilsēta, ja vien paši mazsalcieši nebūtu to sabojājuši. Daudzi talantīgi cilvēki ir aizbraukuši uz visiem laikiem nereti tikai pašu savējo skaudības dēļ.

Mana interese par astronomiju sākas ar matemātiku, kur, nenoliedzami, Pēteris Auzāns ir darījis daudz, lai skolēnam patīktu rēķināt un racionāli domāt. Manā skolas laikā reiz bijām labākie Valmieras rajonā matemātikas olimpiādē, skaitot skolēnu iegūtos punktus kopā. Vēlāk, kad matemātiku puslīdz jau biju apguvis sev interesantā līmenī, sāku pievērsties taustāmākām lietām, piemēram, astronomijai.

Pirmo teleskopu man uz mājām iedeva skolotājs Jānis Valentinovičs, ar viņu esam daudz runājuši arī par zvaigžņu uzņemšanu un fotografēšanu vispār, kā arī par elektroniku, dažādu shēmu lodēšanu. Visas šīs zināšanas laika gaitā, protams, esmu papildinājis un pašlaik aktīvi izmantoju gan savā pamatdarbā, gan hobbijos.

Tomēr bērība Aivim pagājusi ļoti muzikālā gaisotnē — kā nekā visi ģimenes locekļi bija un joprojām ir saistīti ar mūziku. Spožākie sasniegumi ir jaunākās māsas karjerā — Inga Meijere jau vairākus gadus spēlē dāmu saksofonu kvartetā *nExT*, plūcot laurus ne tikai Latvijā.

Vai arī Aivis, mūziķu ģimenē augot, bijis spiests spēlēt?

— Nebija jau tā, ka noteikti bija jāmacās kaut ko spēlēt, profesionāls mūziķis taču neesmu, tikai pāris instrumentus šad tad esmu spēlējis un kaut ko protu nospēlēt, bet tā drīzāk tāda piespēlēšana pārējiem profesionāļiem vien ir.

— Kā tavi ceļi aizveda no Mazsalacas?

— Lai gan esmu vidusskolu pabeidzis Valmierā un pēc tam pārsvarā uzturējies Rīgā, uz Mazsalacu bieži braucu pie vecākiem, kuri tur turpināja dzīvot. Viss mainījās, kopš vecāki personiski nesaskaņā dēļ bija spiesti Mazsalacas mūzikas skolu pamest. Viņiem tagad, manuprāt, iet pat labāk, bet skaidrs, ka Mazsalacā nu esmu arvien retāk.

Mobilā observatorija un citi sasniegumi

— Organizāciju AAF (Astronomijas

attīstības fonds) izveidojām pirms vairāk nekā sešiem gadiem ar mērķi atbalstīt un popularizēt astronomiju. Pirms gada AAF sadalījās, un tagad fonda vietā ir vairākas citas organizācijas, ieskaitot manu eksperimentu piedāvājumu. Tas nenozīmē, ka mēs esam beiguši savu darbību astronomijas popularizēšanā, vienkārši mums nedaudz atšķirās viedokļi par attīstību, turklāt šobrīd Latvijas ekonomiskajā situācijā no šādas organizācijas vairs nav jēgas. Galvenais fonda sasniegums — mobilā observatorija — drīzumā dosies uz Kanāriju salām. Es savu fizikas eksperimentu piedāvājumu daudz aktīvāk reklamēju Igaunijā un mazākā mērā arī Lietuvā, bet ideju par modernu, stacionāru observatoriju Valmieras pusē ar AAF cilvēku palīdzību realizēja astronomijas amatieri citur — Rāmkalnos.

— Mācoties Valmieras Valsts ģimnāzijā, tu aktīvi darbojies arī astronomijas jomā. Pastāsti par šo laiku!

— Ar AAF atbalstu Valmieras Valsts ģimnāzijā tapa mācību observatorija. Šī observatorija bija pirmā no jauna uzceltā Baltijas valstīs kopš neatkarības atgūšanas. Vairākkārt Valmieras pusē esam veikuši publiskus astronomisko parādību novērojumus, esmu vadījis astronomijas nodarbības skolēniem. Pašreiz tādām aktivitātēm man vairs īsti nepietiek laika, jo pamatdarbā — pavadoņu lāzerlokācijā — jāstrādā skaidrās naktīs un tas nozīmē, ka nesaņāks vairs publiski demonstrēt debess spīdekļus, pat ja es to vēlētos.

Tagad cilvēki ir ar mieru maksāt divus latus par iespēju ieskatīties teleskopā un ir sajūsmā par redzēto, bet pirms vairākiem gadiem Valmieras pusē rīkojām dažādu aptumsumu novērojumus un pat astronomijas festivālu. Lai gan toreiz mūsu publiskie debess demonstrējumi bija bezmaksas, interese bija krietni vien mazāka. Neapšaubāmi cilvēkiem ir iesakņojies stereotips — jo vairāk jāmaksā, jo labāks pakalpojums.

— Kā pašlaik klājas astronomijai Latvijā? Kādi lielāki projekti vai aktivitātes iecerētas, lai popularizētu šo jomu?

— Šis ir astronomijas gads. Profesionāļi un amatieri ir apņēmušies popularizēt astronomiju aktīvāk nekā citus gadus, tomēr krīzes dēļ par būtisku astronomijas attīstību Latvijā nevar būt ne runas. Drīzāk būs cilvēki, kas patsies prom no Latvijas, mēģinot savu

darbību realizēt citur, kā tas, piemēram, ir ar mobilo observatoriju. Savu eksperimentu piedāvājumu arī Latvijā tik ļoti vairs nereklamēju, koncentrējos uz kaimiņvalstīm.

Apbrīnojama Visums

— Vai un kādas interesantas astronomiskās parādības būs novērojamas tuvākā gada laikā?

— Dažādas parādības debēs noris diezgan bieži, un šis gads ne ar ko būtisku neatšķiras. Pašlaik vakaros redzamais spožais spīdekļis ir Venēra. 9. februārī Latvijā (tiesa gan, slikti) bija redzams Mēness aptumsums. Īpaši ziemā reizēm ap sauli redzamas tādas kā varavīksnītes. Parādību sauc par halo, un tas rodas, gaismai lūstot debēs esošajos ledus kristālos.

— Vai, pētot Visumu, esi aizdomājies par tā iespējamo rašanos, Radītāju? Kāda ir tava hipotēze/pārliecība šajā jautājumā?

— Droši zināms ir tas, ka pasaule, kurā dzīvojam, jeb Visums ir 13 — 15 miljardus gadu vecs, bet Saules sistēmai ir nepilni pieci miljardi gadu. Saule ir viena no zvaigznēm, un mūsu Piena Ceļa galaktikā vien ir ap 200 miljardiem zvaigžņu. Daudzām zvaigznēm apkārt riņķo planētas. Tikai relatīvi niecīgajā Visuma daļā, kas novērojama no Zemes, galaktiku skaits ir mērāms miljardos. Uzskatīt, ka dzīvība pastāv tikai uz Zemes, būtu pārsteidzīgi. Ticēt tam, ka pasaule ir radīta tikai pirms sešiem tūkstošiem gadu, ka dvēsele, ja tāda tiešām ir, ir tikai cilvēkam, vai arī, ka sliktie cilvēki nonāks ellē, manuprāt, ir pārāk naivi.

Par pašu Radītāju ir tāda gudra atziņa — pēc Dieva definīcijas, tā eksistence nav ne pierādāma, ne apgājama. Nav iespējams pierādīt ne to, ka šis milzīgais un ļoti sarežģītais Visums ir radies pats no sevis, un nav arī iespējams pierādīt to, ka tas ir radīts. Viss, ko mēs redzam, noris pēc noteiktiem dabas (fizikas) likumiem, un nav tiešu novērojumu, ka «kāds no malas» būtu iejaucies, tajā pašā laikā mēs varam uzdot jautājumu, kāpēc vispār kaut kas ir, — tā vietā, lai nekas nebūtu (pēdējais ir Renē Dekarta apspriestais jautājums).

Sīkāk par Aivja fizikas eksperimentiem var izlasīt www.2v.lv/exper/index.html mājas lapā.

Sveču lējēji

Februāris ir sveču mēnesis, 2. februāris — Sveču diena. Vai tu māki sveces liet?

Tagad Mazsalacā ir par astoņiem jauniem *amata pratējiem* vairāk, jo 3. februāra pēcpusdienā Mazsalacas pilsētas bibliotēkas bērnu nodaļā bērni tika aicināti apgūt sveču liešanu. Divu stundu laikā no izdegušu sveču galiem tapa patiešām skaisti meistardarbi. Pats interesantākais — lai gan izejmateriāli visiem bija vienādi, katram bērnam svece iznāca atšķirīga. Atsaucību izrādīja necerēti daudz bibliotēkas apmeklētāji.

Paldies visiem, kas bija atnākuši, un īpašs paldies mūsu levai, kura izlīdzēja ar *tehnisko bāzi!*

Tā kā lasītāji izrādīja vēlēšanos arī turpmāk reizi pa reizi kopā praktiski darboties, mēs domāsim par turpmākām aktivitātēm, Gaidīsim ierosinājumus arī no tevis!

Bibliotekāres LIENE un IVETA

BŪS! Neliels ieskats sveču tapšanas procesā.

VĒSTULE

Labdien!

Piedodiet, ka traucēju jūs ar sen zināmām un katru gadu esošām problēmām. Februāra sākumā mūs piemeklēja auksts laiks, pat -15°C un slidens. Ielas, kas nav centrā, ir kā spogulis — Liepu, Pļavas u.c. ielas. Liepu un Dzirmavu ielas galā ir krustojums, kas nekad netiek kārtīgi izšķūrēts, lai var braukt. Nesaprotu, kā pusmūža traktorists var tā šķūrēt, ka nevar ne izbaupt, ne iziet? Kur kvalitāte, kur pārbaude?

Mīļie deputāti, klauvēju pie jūsu sirdsapziņas durvīm. Nokaisiet arī mazās ielas! Beķera kungs, no iekonomētājiem 50 tūkstošiem atvēliet kaut Ls 500 mazo ielu sakārtošanai. Mēs, pensionāri, nevaram aiziet uz pilsētu pēc pārtikas. Nav redze tāpat, kur vēl, ka slidens! Es nokritu šajā ielā un salauzu roku.

Lūdzu palīdziet atbrīvoties deputātiem no kafijas krūzes un beidzot domāt par cilvēkiem, tad jūnijā mēs domāsim par jums. Ceru uz deputātu un redakcijas atbalstu!

Ticiet, nevajag daudz naudas, lai nokaisītu regulāri un nošķūrētu arī mazās ielas, kur staigājat jūs un jūsu mātes. Ceru uz jūsu sapratni!

Ar cieņu
A. BOKSE Mazsalacā

To dienu acīm

Turpinājums

Ko vecaimammai maksāja rūpes par maniem matiem

Kā to var redzēt uz manas piecgadnieces bildes – bizes jau nu ir, bet patiesībā vien tādi tievītiņi peisaki, ar milzīgiem, atceros, zaļiem pušķiem galā. Bet vecaimammai gribējās, lai mati meitēnam būtu dižāki. Un piemērotākais matu kopšanas līdzeklis, viņasprāt, bija zosu tauki. Tādai spīdošai un smirdoši sasmērētai tad nu man vajadzēja staigāt. Nē, nē un vēlreiz nē! Visa mana būtne bija pret to! Tāpēc vecaimammai nācās pielietot vecum veco sakāmvārdi – ko nevar ar labu, pamēģinās ar viltu.

No rīta, pirms stāties man pie matu pīšanas, sānos priekšautā tika iesmērēti zosu tauki, gar kuriem vecāamma ik pa brīdim nolaida ar roku. Bet es tak nebiju aizmālēta! Tas nu bija par daudz (un kas par daudz, tas, protams, par skādi!) Grābu pirmo, kas pa rokai gadījās, un līdināju to vecāsmammai virzienā – un tās bija... šķēres! Paldies, Dievam, ka tās viņai nemaksāja aci, bet rēta virs uzacs man it kā visu laiku atgādināja: kurš vainīgs?

Kapsēta

Lielākā iešana vecaimammai bija uz kapsētu, kur gulēja viņas mīļie. Bet es biju šo iešanu neiztrūkstošs pavadoņs. Parasti gājām pa leju, t.i. gar grāvīšmalu, kur bija vistaisnāk. Tas nozīmē gar Puriņgrāvi līdz Rūjienas ielai pie Gadzānu mājas, tad pāri ceļam un tālāk gar upītes malu līdz pat kapsētai.

No šīs kapu kopšanas man vai visu mūžu ir nepatika pret flokšiem – parasti nobīra sīkie ziediņi, kurus sagrābstīt ar to laiku grābekļiem nu nekādi nevarēja, tāpēc man tos visus pa vienam vajadzēja uzlasīt.

Ja par kapsētu, tad droši vien vietā ir spoku stāsts iz vecāsmamma. Isti vairs neatceros, vai pēc mirušā bērniņa, brāļa vai vecāteva apbedīšanas viņa katru dienu gājusi uz kapsētu, līdz vienu vakaru pie kapsētas vārtiem viņai piestājies kungs ar hūti galvā – kā pati apgalvoja, neapšaubāmi rēgs.

Bet viena no melnākajām dienām vecāsmammai mūžā ir bijis 1905. gada 28. decembris, kad pēc muižas nodedzināšanas nākošajā dienā vēl kūpošās drupas apskatīt aizgājuši daži muižas strādnieki, arī vecāsmamma brālis Arnolds Pirtnieks. No Rūjienas atauļojušie dragūni bez žēlastības centušies visus izklīdināt, un 24 gadus vecais puisis ticis ar

zobēnu nogalināts.

So notikumu viņa bija iepriekš nosapņojusi – šķērsām pāri ceļam redzējusi gabalos sazāgētu ozoliņu...

Šīs atceres dienas viņa ļoti pārdzīvoja visa atlikušā mūža garumā, stāstīdama mums, cik neciešami sāpīgs atgādinājums bijis bez spēlētāja palikuši brāļa pašdarinātā vijole...

Vēl vecāamma mēdza stāstīt, kā vecāstēvs pārnācis no japāņu kara.

Kādu dienu abas viņas meitenes, t.i. mana mamma ar māsu, skatījušās pa logu, kā pie sētas zirgu piesien kāds atbraucis vīrs, un teikušas vecaimammai:

– Re ku viens jocīgs vecis atbraucis, skatās uz mums un smaida! Nezinu, cik ilgi viņš bijis projām, bet bērni savu tēvu vairs nav pazīnuši.

Viņa arī stāstīja, ka, no kara pārnākot, vecāteva kreklis mudžējis no utīm.

Vēl viena atmiņu drumsla – vecāstēvs vecāmmamū esot ieskatījis krietiņu jaunāku. Vecāamma muižā strādājusi, meža celiņus tīrīdama un kopdama, un reiz nopinusi vainadziņu, kuru šis Talču Kārlis gribējis šai atņemt, bet viņa norāvusi to no galvas un pasviedusi draudzenei, saukdama: še, Zelma, un laid pār klinti!

Govs

Vecāamma bija lepna un krievu laiku sākumā pensiju neprasiņa. Droši vien viņa negribēja vazāties pa tiesām, jo nostrādātos gadus vajadzēja pierādīt ar lieciniekiem. Tā nu tolaik atceros, liekot kapeiku pie kapeikas, tika krāta nauda govij. Toreiz tā maksāja 400 rubļus. Krāja no tā, ko Mildiņa un mamma ar tēti nopelnīja un varēja atlicināt.

Beidzot, redzot, ka visi tomēr tiek pie pensijām, arī vecāamma sadūšojās un iztiesāja sev pensiju. Laikam govīs tolaik bija liels atspaidis un nepieciešamība, jo tolaik govīs bija vai katrā mājā. Ganības visiem bija vienas – Dadzā aiz vecājām, sagruvušajām vēdzimavām. Govju bija daudz, katrs savu dienu gāja ganos, tā ka ganu diena sanāca tikai apmēram reizi mēnesī.

No rītiem, kuram nu bija brīvāk laika, aizdzina uz ganiem arī kaimiņu govi. Toties vakaros katrs pēc sava lopiņa gāja pats. No ganiem prātā palikuši daži tādi sevišķi miglaini rīti, kad tālāk aizgājušās govīs nevarēja redzēt un likās, ka savu mūju esam atveduši paši pirmie.

Ganāmo plavu atrast nemaz nebija tik vienkārši. Parasti tā bija tālu no mājām un nekāda labā – kaut kādi purvi vai mežu stūri, jo visas labākās piederēja kolhoziem un tās plaut nedrīkstēja. Tā nu Mildiņa, tētis un mamma, pa dienu nostrādājušies, vakarā sēdās uz velosipēdiem un minās plaut un grābt kaut kur daudzus kilometrus tālu.

Man interesantākā bija siena mājās vešana. Tekstilfabrikā bija kādas divas smagās automašīnas. Vienu šoferēja Tirmaņu Jānis, otru – krievs Tihons. Man, mazam meitēnam, tas bija kas aizraujošs un neparasts, ja varēju braukt līdz un sēdēt tādas lielas smagās mašīnas kabīnē. Tad vien vēlējos, lai tā plava būtu vēl tālāk. Lieki teikt, ka šī siena braukšana tika ļoti, ļoti gaidīta – arī tās *marčas*, kad siens tika atvests, izgāzts uz ielas, pēc tam savilkts pagalmā – viss pagalmis pilns ar sienu! Man tā patika pa to sienu dracāties, bet, sasodīts, man lika kāpt uz kūtsaugšas, piebradāt, bet tur bija karsts, siens gāzās virsū lielām gabanām, skrāpēja un dūrās kājās.

Vecmāmiņa ELGA

Turpmāk vēl.

Ar žiguli cauri tuksnesim

No Ginta Alberinga rakstītās ceļojuma dienasgrāmatas
Turpinājums

10.diena, 24. decembris. Ziemassvētki

Dodamies no Meknes uz Marakešu. Pa ceļam žigula spidometrs rāda, ka esam nobraukuši 5000 km. Redzam, ka no kravas auto, kurš, izskatās, ir redzējies vēl Rommeļa tankus, tiek līdinātas laukā tahogrāfa ripas. Netīcam, ka tās šeit tiek lietotas pēc nozīmes, drīzāk jau kā alus paliktņi. Marokā ir maksas ceļi, bet nav dārgi, 1 – 6 eiro viņu naudīgiņas par ceļa posmu. Degviela ap 1,1 eiro litrā, mašīnas uzpilda tanka darbinieks. Ļoti bieži uz ceļa policisti ar radaru, pie posteņiem eži, kurus ātri var uzraut uz ceļa. Mūs neaiztiek, bet vietējos pārbauda uz nebēdu. Ātrumu pārsniegt šeit nav vēlams, bet mums tas nedraud, tāpat braucam lēnāk par atļauto ātrumu.

Pirms tumsas iestāšanās apstājamies kempingā Marakešas pievārtē. Mums piedāvā ar busu par 20 DAM (2 eiro) aizvīzināt līdz pilsētai un vakarā savākt, piekīrtam.

Marakeša – viens no lielākajiem islāma monumentiem Atlasa kalnu pakājē. Dibinājuši arābi pirms 1000 gadiem, izspiežot no teritorijas vietējos berberus, kuri dzīvo Atlasa kalnos vēl šobaltdien.

Pilsēta mūs sagaida ar savu haotisko satiksmi. Tā kā esam kājnieki, tad izskatās diezgan uzjautriņoši no malas. Bet līdz brīdim, kad pašiem jāšķērso ceļš. Gājēju pārejas gan uzzīmētas ir, bet drīzāk jau tās ir gājēju nobraukšanas vietas. Redzam, kā saskrienas divi mopēdi, bet bez emocijām iekurbulē savus spēkratus un *mauc* tālāk. Nepaveicas kādam gājējam, kurš, ejot pa ielu, kas paredzēta tieši gājējiem, patraucē mašīnai un dabū vēl no auto vadītāja pa seju. Pasaziēris, pirms kāpj takso metrā, izrausta un izšūpina to, tā sacīt – iztaisa tehnisko apskati, pirms kāpj iekšā tai lūznī. Nu cirks gatavais!

Esam Marakešas tirgū. Atmosfēra kolosāla – spēlē vietējie ielu muzikanti veselīem ansambļiem, ritmi skan tālu. Tirgus priekšplāns tīnas dūmakā, kas ceļas no ēdienu gatavošanas un smaržām. Burzma, kņada, tirgotāji, kas piedāvā savu preci, mūs sāk jau nogurdināt. Tirgus liekas bezgalīgs, preču klāsts milzīgs, skatu pabojā ķīniešu rotālietu stendi. Dziļi iekšā neejam, ir dzirdēts par tūristiem, kas tur apmaldās. Dzintaram pērkot saules brilles, izbaudām tirgošanās un kaulēšanās izrādī. Kad nodzen pārāk zemu cenu, tirgonis Dzintaru nosauc par berberu.

Atrodam interneta kafejnīcu un kādu brīdi pasēžam kopā ar savām ģimenēm Ziemassvētku vakarā – Skype.

Atgriezušies kempingā, nosvinam Ziemassvētkus ar *Antilopes* komandu. Izvelkam līdzī no mājām paņemto eglī, aizdedzinām svečītes, attaisām Tērvetes alu, šprotas, uzgraužam piparkūkas – normāli Ziemassvētki Marakešas pievārtē!

11. diena, 25. decembris

No rīta *Zigis76* paziņo, ka kopā ar *Barshiem* dodas tālāk pa kalnu ceļu. Mersis un mēs savu kūpošo braucamrīku dēļ nevaram to atļauties, var pienākt finišs braukšanai. Mēs šo sadalīšanos uzskatām par nepareizu, bet mums jau neviens neko neprasa. Lai viņiem izdodas!

Braucam garām Agadirai uz Tiznitu. Līdz ar tumsību esam galā. Pa ceļam viss kārtībā, ja neskaita ugunsgrēka trauksmi žiguli. Salonā pus-

kalnā sāk nākt dūmi. Viltus trauksme, eļļu dzen no benzīna sūkņa uz izpūtēju. Nakšņojam Tiznitas hotelī ar lepnu nosaukumu *Hotel de Paris*.

12.diena, 26. decembris

Braucam uz *Laayone*. Šķērsojam Atlasa kalnus. Drīz vien parādās tuknesīgas ainavas – tikai kameļzāle un kaktusi. Praktiski esam Sahāras tuksnesī. Iebraucam Rietumsahārā, kas jau tā pati Maroka vien ir. Policija sāk apturēt arī mūs, pārbauda pasēs un savāc mūsu *'fishe blank'*, kas mums ir sagatavotas.

200 km pirms *Tarfayas satiekam* Atlantijas okeānu. Kādu gabalu tālāk *Antilopes* mersim iemetas *dzenis* motorā. Liekam šnorē un velkam. Žigulim jauns pārbaudījums. Par laimi priekšā tikai divi slaidi kāpumi, kuros, kūpēdami un smirdēdami, dabūjam mersi augšā. Smejam, ka motora resursa ziņā 1 km jāreizina ar 10 pie šādas noslodzes. Pa ceļam mūs panāk *Zigis76*. *Pamuld*, pabrīnās un aizbrauc tālāk. Piedevām viņi vakar ir izšķīrušies arī ar *Barshiem*. Viņiem liekas normāli, ka pārkrauts žigulis velk smagu un arī ne tukšu mersī. Nepiedāvājam arī pārkabināt uz pasātu *Antilopi*, lai skrien! Ja arī *Zīks* nobeigsies, taisīsim evakuāciju uz Kanāriju salām ar lidmašīnu. Arī nav slikti!

Nāk virsū tumsa, taisām nometni okeāna krastā, līdz *Laayone* ap 150 km. Tumsā mūs uzmeklē *Barshi*, tiem arī problēmas. Lēnām birst nost aizmugurējais reduktors. Bet tas nav letāli, var atstāt ņivu tikai ar priekšpiedziņu.

13 diena, 27. decembris

No rīta mūs pārsteidz, ka nometne ir pilnīgi slapja – mašīnas, teltis, viss gaiss pilns ar ūdeni. Dzintars pat pasludina, ka nolijis lietus. Bet patiesībā tā ir bieza, lipīga migla no Atlantijas okeāna. Dodamies tālāk uz *Laayone*, pa ceļam noskaidrojot, ka veikt kaut kādu motora remontu var tikai tur.

Mūs pārbauda policija un vēl kādi formās tērtie. Izskatāmies diezgan kuriozi, kad skaidrojam, ka mūsu galamērķis ir Gambija, bet šnorē aizmugurē velkas mersis. Viens no posteņiem paskaidro, ka vilkt šnorē pa ceļu nedrīkst, ka jāņem treileris. Tēlojam muļķus – ka nesaprotam, šie atmet ar roku un palaiž.

Esam atvilkuši mersī 235 km uz *Laayone*. Taksis par minimālu samaksu mums parāda vienu no it kā divām darbnīcām, kurā varētu veikt remontu. Amatnieki mums saka: šodien var tikai ņemt karteri, pirmdien taisīšot, bet ir tikai pēcpusdiena! Tas mums neder. Sakām, lai sāk skrūvēt. Beigts ir pirmā klaņa ieliktnis. Bodē pāri ielai piemeklējam kaut kādu ieliktni, kuru varētu pielāgot. Paļaujamies, ka viņi ir pieraduši remontēt savas mizu kastes šādiem krūmu paņēmieniem. Auto netiek uzdzīts pat uz bedres, visi tāpat tupus rūpus, gulus ņemas. Strādā lēni, bet var redzēt, ka cenšas no sirds. Jānis ar Gati sāk motivēt amatniekus ar anīsa šnabi, un remonts iet līdz galam. Pēc pusnakts tiek palaists mersis, bet diemžēl dzirdams troksnis dzinējā... nu nesanāca pieslēpēt kloķeni šādos apstākļos ar abražīvu šnorīti un ar rokām pat rūdītiem lūžņu restaurētājiem!

Mazliet skumīgs brīdis, pametot biedrus viesnīcā. Bet no otras puses – *Laayone* ir ideāla vieta noiešanai no rallija distances. Ir tiešā satiksme ar Kanāriju salām, ko *Antilope* arī izmantos. Mēs laižam uz kempingu.

14.diena, 28. decembris

Braucam uz Daklu. Pa ceļam mūs pārsteidz bieža migla, kura pārīe pusstundas laikā. Praktiski novērojam, kā vīrs Atlantijas veidojas mēķoni, kuri veļas uz tuksnesi. Mēs vienkārši trāpījām tajos, braucot pa ceļu.

Līdz ar tumsību esam Dakhlā. Pie vietējās ēstuves mūs sāk medīt tuksneša gidi. Divi liekas tādi solīdāki, runā angliiski, rāda iepriekšējo gadu braucēju rekomendācijas. Noslēdzam mutisku kontraktu ar viņiem – 300 eiro par piecu mašīnu grupu. Tikai tāds sākums, mēs esam tikai 3 auto. Vietējā ēstuvē satiekam vācieti – alus kontrabandistu, šis piedāvā alu.

Kempingā ierodas trīs angļu lēdijas ar *Mitsubishi Pajero* džipu. Viņas dodas uz Timbuktu, lai vērotu ikgadējo tautas mūzikas festivālu. Ierodas divi angļu puisi, kuriem nav mašīnas. Viņi šurp atkūlušies ar... sabiedrisko transportu! Nu, mums likās, ka ar žiguli braukt uz Āfriku nav īsti prāta darbs, bet te vēl vajāprātīgāka ideja, ņemot vērā vēl to, ka nekāda sabiedriskā transporta šeit īsti nav. Starp pilsētām kursē vecie mercedesi – takso metri, priekšā sēž 3, aizmugurē 5 un dažkārt pat vairāk pasažieru.

Konstatējam īpatnību – dienā satiktie gidi mūs vakarā neatpazīst. Nāk klāt un sāk savu maļamo no jauna. Zīnu, ka ķīnieši neatpazīst baltos, bet, izrādās, šītiem tā pati vaina. Mašīnu arī apbrīno pa jaunam...

Naktī Dzintars nometi divus prusak-vabolveidīgus 2,5 cm garus vietējās faunas pārstāvjus, kas imitējušies viņa guļamvietā. Lai gan man šķiet, ka tieši viņš ievācies viņu dzīves vietā un tie pilnīgi likumīgi rāpo pa viņa vēderu.

Turpinājums sekos